

Overføringsflyktninger fra Republikken Sør-Sudan

Teksthefte for mottaksapparatet i Norge

IOM Norge – November 2024

Office: Skippergata 33, 7th floor, 0154 Oslo, Norway | Post: Pb 8927
Youngstorget, 0028, Oslo, Norway

Tel: +47 23 10 53 20 | Fax: +47 23 10 53 23

E-mail: iomoslo@iom.int | Web: norway.iom.int

Table of Contents

LANDPROFIL– SØR-SUDAN	Error! Bookmark not defined.
INNLEDNING	3
FAKTA – SØR -SUDAN	4
Geografi	4
Historisk bakgrunn.....	5
Økonomi	6
Etniske grupper.....	6
Språk.....	6
Religion	7
Kjønnroller i Sør-Sudan.....	7
Ekteskap.....	8
Boliger i Sør-Sudan.....	8
Helsesystemet	9
Utdanningsystemet	9
FLUKTEN TIL TRYGGHET	10
1. Sør-Sudanere i Etiopia	10
Bolig.....	10
Livsgrunnlag	11
Helse	11
Utdanning	11
2. Sør-Sudanesiske Flyktninger i Uganda	11
Bolig.....	11
Livsgrunnlag	11
Helse.....	11
Utdanning	12
3. Sør-Sudanske Flyktninger i Kenya	12
Bolig.....	12
Livsgrunnlag	12
Helse.....	12
Utdanning	13

INNLEDNING

Sør-Sudan, verdens nyeste uavhengige land, ligger i det østlige Sentral-Afrika og fikk sin uavhengighet fra Sudan i juli 2011 etter en folkeavstemning der 98% av velgerne stemte for separasjon. Landet grenser til Sudan, Uganda, Etiopia, Kenya, Den demokratiske republikken Kongo (DRC) og Den sentralafrikanske republikk.

Mer enn to tiår med borgerkrig har kostet millioner av sørsudanesiske liv. Ifølge FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) har konflikt, usikkerhet og virkningen av klimaendringer tvunget millioner til å flykte. Per juni 2023 er det totale antallet sørsudanesiske flyktninger nesten 2,4 millioner, med ytterligere 2,3 millioner internt fordrevne personer (IDP). Tragisk nok utgjør barn 65% av alle sørsudanesiske flyktninger.

De fleste sørsudanesere som flykter er kvinner og barn. Mange har overlevd voldelige angrep og seksuelle overgrep, og mange er enslige mindreårige (UNHCRs nødsiden for Sør-Sudan). Krigsutbruddet i Sudan i 2022 har ytterligere økt antallet IDP. Sør-Sudan er nå vertskap for rundt 330 000 flyktninger og asylsøkere, hovedsakelig fra Sudan.

Til tross for nesten et tiår med konflikt, fortsetter flyktningkrisen å ramme sørsudanere. Nabolandene, hovedsakelig Etiopia, Kenya og Uganda (samt mange andre land i Europa, USA, Canada og Australia, har tatt imot sørsudanesiske flyktninger med stor generøsitet. (UNHCR).

FAKTA - Sør-SUDAN

- **Areal:** 644 329 kvadratkilometer, omtrent to ganger så stort som Norge (World data, 2024).
- **Befolkning:** 12 118 379 (anslått i 2023).
- **Hovedstad:** Juba

Politiske og administrative inndelinger:

- Stater: 10
- Administrative regioner: 3
- Hovedstad: Juba

Språk og kultur:

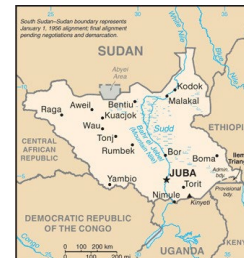
- **Språk:** Engelsk (offisielt), Juba-arabisk og ulike etniske språk.
- **Religioner:** Kristendom (60,5%), tradisjonelle religioner (32,9%), islam (6,2%).
- **Etniske grupper:** 64 etniske grupper.

Levekår:

- Forventet levealder: 56 år (menn), 58 år (kvinner).

Økonomi:

- Valuta: Sør-sudanesisk pund (SSP).

Hovedstaden og største byen, Juba, er hjem til 18% av bybefolkningen (Verdensbanken, 2023).

Sør-Sudan er rikt på naturressurser, inkludert vannkraft, fruktbart jordbruksland, diamanter, gull, petroleum, edeltre, kalkstein, jernmalm, kobber, krommalm, sink, wolfram, glimmer og sølv. Til tross for de rikelige naturressursene, rangerer Sør-Sudan som et av de fattigste landene i verden (International Monetary Fund, 2023). Økonomiske utfordringer, kombinert med politisk ustabilitet, pågående konflikter og begrenset infrastruktur, bidrar til fattigdommen i landet.

Geografi

Sør-Sudan er et tropisk land med varmt vær, sesongmessig nedbør og et rikt biologisk mangfold. De frodige savannene og regnskogene huser et bredt utvalg av dyrearter (Encyclopedia Britannica). Langs grensen til Uganda finnes åser og store landområder med topper som stiger til over 300 meter. Imatong-fjellene inneholder Kinyeti-fjellet, som med sine 3187 meter er det høyeste punktet i Sør-Sudan Spaulding & Sikainga 2024. Sudd-regionen er en av de mest karakteristiske geografiske trekkene i Sør-Sudan (Spaulding & Sikainga 2024). Den består av en stor sump som strekker seg over den nordlige, sentrale delen av landet. Sumpen, en av de største i verden, dannes av Den hvite Nilen og er kjent for sitt varierte økosystem og biologiske mangfold. I regntiden svulmer sumpen opp og kan dekke opptil 15 % av Sør-Sudans totale areal, noe som gjør den til en kritisk vannressurs for landet (CIA World Factbook).

Administrative inndelinger

Sør-Sudan består av ti (10) stater og tre (3) administrative områder. Statene i Sør-Sudan er: Eastern Equatoria State, Central Equatoria State, Western Equatoria State, Jonglei State, Upper Nile State, Unity State, Lakes State, Warrap State, Western Bahr el Ghazal State og Northern Bahr el Ghazal State. De administrative områdene består av Abyei Administrative Area, Greater Pibor Administrative Area og Ruweng Administrative Area.

Historisk bakgrunn

Da britene kom til Sudan i 1898, var forskjellen mellom nord og sør betydelig. Da de forlot landet 20 årene senere var det et stort gap. I nord hadde britene bidratt til betydelig utvikling, i sør hadde nesten ingenting skjedd. (Hanssen, 2025 s.28).

1898 - 1955: Sør-Sudan var underlagt det anglo-egyptiske styret, administrert av både Storbritannia og Egypt. Dette siste kolonistyre ignorerte kravene fra folket i Sør-Sudan om føderalisme før uavhengighet og overlot makten til nord-sudanesere ved landets uavhengighet i 1956.

1955 - 1972: Den første sudanesiske borgerkrigen brøt ut etter et opprør i byen Torit, ledet av Southern Sudan Liberation Movement (SSLM) og dens militære fløy, Anya Nya. Etter sytten år med borgerkrig ble det signert en fredsavtale mellom regjeringen til president Jaafar Mohammed Nimeiri i Sudan og SSLM ledet av general Joseph Lagu.

1972 - 1978: Addis Abeba-avtalen ble signert, som ga Sør-Sudan selvstyre og innledet en periode med relativ fred. Denne perioden tok slutt da oljeforekomster ble oppdaget i Sør-Sudan i 1978, noe som førte til at regjeringen i Khartoum ønsket å oppheve avtalen.

1978: Olje ble oppdaget nær byen Bentiu.

1983: President Nimeiri opphevet Addis Abeba-avtalen og innførte sharia-lover i Sudan. Dette førte til utbruddet av den andre borgerkrigen, som varte fra 1983 til 2011.

Mai 1983: Den andre borgerkrigen i Sudan brøt ut.

Januar 2005: Den omfattende fredsavtalen (CPA) ble signert mellom Sør-Sudan og Sudan. Avtalen ble signert av regjeringen i Sudan, representert av det regjerende National Congress Party (NCP), og Sør-Sudan, representert av den væpnede opposisjonsbevegelsen Sudan People's Liberation Movement (SPLM).

2005 – 2011: I henhold til CPA ble Sør-Sudan en autonom region styrt av Sør-Sudans regjering (GOSS). En formuendingsprotokoll mellom Sør-Sudan og Sudan ga Sør-Sudan tilgang til oljeinntekter. NCP og SPLM delte makten i regjeringen for nasjonal enhet med en fordeling på 52 % til NCP og 28 % til SPLM. Juba ble hovedstaden i det autonome Sør-Sudan og sete for regjeringen.

Juli 2011: Sør-Sudan fikk uavhengighet fra Sudan.

2013: Den sørsudanske borgerkrigen brøt ut mellom regjeringsstyrker og opposisjonsstyrker. Konflikten startet i hovedstaden Juba, forårsaket av maktkamp innen SPLM og etniske spenninger. Kampene startet mellom styrker lojale til president Salva Kiir og styrker støttet av

den tidligere visepresidenten Dr. Riek Machar. Dette førte til massedrap på Nuer-folk i Juba, avhopp fra Nuer-hærsjefer og dannelsen av opprørsgruppen SPLM/A IO ledet av Machar.

August 2015: President Kiir og Dr. Riek Machar signerte en fredsavtale, The Agreement on the Resolution of the Conflict in South Sudan (ARCSS).

April 2016: Dr. Machar vendte tilbake til Juba og ble tatt i ed som første visepresident i henhold til fredsavtalen. IGAD fortsatte å megle fredsforhandlinger mellom regjeringen i Sør-Sudan, SPLM IO under ledelse av Machar, og andre nye opposisjonsgrupper som National Salvation Front (NAS) og **andre partier**.

September 2018: Ble den revitaliserte fredsavtalen signert. Denne avtalen hadde som mål å avslutte den voldelige konflikten i Sør-Sudan og innledet en "overgangsperiode" som skulle lede til valg i 2024 (policydokument, Social Science in Humanitarian Action Platform). Se lenken for mer informasjon. [Revitalisert avtale om løsning av konflikten i republikken Sør-Sudan \(R-ARCSS\) - Social Science in Humanitarian Action Platform \(socialscienceinaction.org\)](https://socialscienceinaction.org)

Økonomi

Sør-Sudan er et av verdens mest oljeavhengige land, hvor olje står for nesten hele landets eksportinntekter og mer enn 40 % av bruttonasjonalproduktet (BNP). Etter å ha oppnådd uavhengighet i 2011, ble anslagsvis 75 % av den tidligere Sudans oljereserver liggende i Sør-Sudan. Imidlertid befinner oljeraffineriene og rørledningen til Rødehavet seg i Sudan. Utenfor oljesektoren er den økonomiske aktiviteten hovedsakelig konsentrert i lavproduktivt, ulønnet jordbruk og pastoralt arbeid. Investeringene i sektorer som kan bidra mest til fattigdomsreduksjon og bygging av motstandskraft, er lave. Mesteparten av landets utgifter går til forsvar og sikkerhet.

Ifølge de siste estimatene fra Verdensbanken, basert på fattigdomsgrensen på 1,90 dollar fra 2011 (PPP), lever omtrent 82 % av befolkningen i Sør-Sudan i fattigdom. Størstedelen av befolkningen lever av selvforsyningsjordbruk, mens andre er avhengige av dyrehold. Landet mottar også betydelig bistand, hovedsakelig fra USA, Storbritannia, Nederland og Norge (<https://fn.no/land/soer-sudan>).

Ekstrem fattigdom, matusikkerhet og pågående vold truer landets sosioøkonomiske potensial. Dette forverres ytterligere av miljøfølsomhet, uavklarte land- og eiendomsrettigheter, og mangel på infrastruktur (CIA Factbook).

Etniske grupper

Sør-Sudan er et av de mest etnisk delte og kulturelt mangfoldige landene i Afrika, med hjemsted for 64 forskjellige etniske grupper (Madut 2017). Det finnes ingen pålitelig statistikk over prosentandelen av hver etnisk gruppe i forhold til landets totale befolkning, men de største etniske gruppene inkluderer Dinka, Nuer, Azande, Shilluk, Bari og Toposa.

Språk

Sør-Sudan er et flerspråklig land hvor over 60 urfolksspråk snakkes. De mest talte urfolksspråkene inkluderer Dinka, Nuer, Bari og Zande. Landets offisielle språk er engelsk, som ble introdusert under kolonitiden og adoptert som offisielt språk ved uavhengigheten

fra Sudan. I tillegg til engelsk brukes også juba-arabisk, en arabisk pidgin, ofte i Sør-Sudan, spesielt i urbane områder hvor det fungerer som et lingua franca.

Religion

Kristendom

Kristendommen ble introdusert i Sør-Sudan av misjonærer rundt 1824. De fleste kristne i Sør-Sudan tilhører enten den romersk-katolske eller anglikanske kirke. Andre protestantiske kirkesamfunn som den presbyterianske kirken, den evangeliske kirken, pinsekirken og den lutherske kirken er også til stede i Sør-Sudan. Kirkene i Sør-Sudan har en paraplyorganisasjon kalt South Sudan Council of Churches (SSCC).

I Sør-Sudan deltar både unge og gamle aktivt i gudstjenester, som ofte innebærer salmer og dans på lokale språk. Kristendommen fungerer som et stort samlende element som bringer folk sammen på tvers av etniske grupper. Før Sør-Sudan ble uavhengig fra Sudan, spilte kristendommen en viktig rolle i å skape en følelse av enhet og motstand blant sør-sudanere.

Tradisjonell tro

Mange sør-sudanere følger tradisjonell tro som anerkjenner en suveren skaper av alt levende. Den tradisjonelle troen varierer mellom etniske grupper, men et felles element er troen på forfedrenes makt og deres evne til å gripe inn i de levendes liv.

Praksisen av disse troene innebærer ofringer for å blidgjøre gudene og forfedrene, med håp om å beskytte og velsigne samfunnet. Disse ofringene består av dyr og jordbruksprodukter under høstetiden. Ulykker som sykdommer og dødsfall tilskrives ofte fornærmelser mot gudene, forfedrene, eller personer med onde hensikter (Kulturatlas).

Kjønnsroller i Sør-Sudan

Kjønnsroller og relasjoner i Sør-Sudan er sterkt påvirket av landets sosioøkonomiske forhold som en av de minst utviklede nasjonene og av dens lange historie med konflikter. Rådene kulturelle normer, spesielt i rurale områder, definerer kjønnsroller tydelig, og disse normene følger de fleste strengt. I det patriarkalske samfunnet i Sør-Sudan er kvinner i rurale områder spesielt utsatt for skadelige kjønnsnormer som marginaliserer og ekskluderer dem fra å delta i beslutningsprosesser.

<https://www.care.org/wpcontent/uploads/2020/05/Gender20in20Brief20South20Sudan20.pdf>

Ansvarsområdene til kvinner, menn, gutter og jenter er tydelig avgrenset, men kan og endrer seg basert på konteksten og behovene, spesielt i krisetider. Vanligvis er kvinner og jenter ansvarlige for jordbruk, vannhenting, matlaging, rengjøring, barnepass og ølbrygging. Menn og gutter, derimot, er beslutningstakere for sine lokalsamfunn og familier og har ansvar for husdyr, jakt, fiske og kullproduksjon.

Kjønns- og beskyttelsesspørsmål er kritiske problemer i Sør-Sudan. Kvinner har svært begrensede rettigheter til eierskap og arv av land, og de mangler tilgang til nødvendige

ressurser som vann, husdyr og lån. Familiestrukturen er patriarkalsk, med faren eller den eldste mannen som holder det meste av autoriteten, og arven går ned gjennom mannslinjen.

Ekteskap

I Sør-Sudan blir ekteskap sett på som ikke bare en forening av to heteroseksuelle individer, men en binding av to familier. Ekteskap fullføres alltid med festligheter etter lange diskusjoner mellom brudens og brudgommens slektninger.

Ifølge CAREs rapport om kjønn i Sør-Sudan er tidlig ekteskap svært vanlig: 45 % av jentene giftet seg før de fylte 18 år, og 7 % av jentene giftet seg da de var yngre enn 15 år. Det er en tradisjon for alle etniske grupper at en brudepris eller medgift utveksles under ekteskapet. Brudeprisen betales av brudgommens familie og slektninger til brudens familie og slektninger. Brudeprisene varierer fra en etnisk gruppe til en annen i form og kvantitet. Dette kan variere fra store mengder storfe, geiter, sauer til verdifulle materialer som perler.

Polygami er også svært vanlig med 41 % av ekteskapene som involverer mer enn én kone. Skilsmisse er ekstremt vanskelig for kvinner å oppnå – tradisjonelt kan bare menn be om en, og konens familie må betale tilbake brudeprisen. Ekteskap mellom personer av samme kjønn er ikke tillatt.

Boliger i Sør-Sudan

I Sør-Sudan varierer boliger sterkt avhengig av geografisk område, økonomiske forhold, og kulturelle tradisjoner. I landlige områder er tradisjonelle hus, kjent som tukuls (bildet under), veldig vanlige. Tukuls er runde, stråtekte hytter bygget av leire eller jord og støttet av en treramme. De er enkle å bygge og vedlikeholde, og deres design hjelper til med å holde interiøret kjølig i det varme klimaet.

FN-estimer tyder på at befolkningen på landsbygda i Sør-Sudan økte etter at landet fikk uavhengighet. Imidlertid er landet fortsatt stort sett landlig. Nesten 80 % av menneskene som bor på landsbygda bor i tukuls.

I byområder, som hovedstaden Juba, finner man mer moderne boliger, selv om mange fortsatt bor i enkle strukturer laget av bølgeblikk, tre og andre lett tilgjengelige materialer. Mange av byboerne lever under dårlige levekår i slumområder og uformelle bosetninger hvor de mangler tilgang til grunnleggende tjenester og infrastruktur, lever under overbefolkning og ikke har tilgang til faste levebrødsmuligheter (UN Habitat-data).

Foto: Tukul i Pibor, bildet av Lise Moss

Foto: Juba, Hentet fra Facebook gruppe, Juba City

Helsesystemet

Sør-Sudan har et helsesystem strukturert slik: Primære helsetjenesteenheter (PHCU), primære helsetjenestesentre (PHCC) og sykehus (som eksisterer enten som statlige, fylkeskommunale, politi- eller militærsykehus). Strukturene for levering av helsetjenester følger rekkefølgen samfunn, primært, sekundært og tertiært nivå. Primærnivået omfatter Primære helsetjenesteenheter og Primære helsetjenestesentre som tilbyr grunnleggende helsepakker (BPHS). BPHS dekker forebyggende (vaksiner), kurative, helsefremmende og administrerende aktiviteter. BPHS finansieres av regjeringen og bidrag fra ulike ikke-statlige organisasjoner (NGO-er). Helsetjenestene skal være gratis og tilgjengelige for flertallet av befolkningen på primær- og sekundærnivåene.

https://en.wikipedia.org/wiki/Health_in_South_Sudan).

Sør-Sudan rangeres som et av landene med de verste helseindikatorene i verden, på grunn av dårlig tilgang til helsetjenester, et begrenset antall helsearbeidere og mangel på tilgang til helsetjenester (UNICEF). Barnedødelighetsraten er 78 dødsfall per 1 000 levendefødte.

Utdanningssystemet

Utdanningssystemet i Sør-Sudan følger en struktur som ligner på den i Republikken Sudan. Systemet består av åtte år med grunnskole, fire år med videregående skole, og deretter fire år med universitetsundervisning, kjent som 8 + 4 + 4-systemet. Engelsk er hovedspråket for undervisning, og studentene fullfører sin utdanning med Sør-Sudans skolevitnemål.

Implementeringen av denne utdanningsstrukturen møter imidlertid betydelige utfordringer over hele landet. Kvaliteten på utdanningen, spesielt i offentlige skoler, er påfallende dårlig.

Det er en alvorlig mangel på kvalifiserte engelsklærere, spesielt innen vitenskapelige og tekniske fag, noe som svekker utdanningssystemets effektivitet.

Lesekyndighet

Den totale lesekyndigheten i Sør-Sudan er 44,1%. Lesekyndigheten blant ungdom er litt høyere, med 49%, men den kvinnelige ungdoms lesekyndigheten ligger etter med 48%.

Konflikter i Sør-Sudan

Sør-Sudan har vært rammet av konflikter siden uavhengigheten. Disse konfliktene inkluderer borgerkriger og ulike etniske og interkommunale kamper som har krevd mange liv og forårsaket intern fordrivelse samt grensekryssing for personer som søker asyl i nabolandene.

FLUKTEN TIL TRYGGHET

Borgerkrig og etniske konflikter i Sør-Sudan har ført til betydelig intern fordrivelse av sør-sudanere og tvunget mange til å flykte til nabolandene. Siden desember 2013 har konfliktene i Sør-Sudan krevd mange tusen liv og drevet nesten fire millioner mennesker fra sine hjem. Mens et stort antall forblir fordrevet inne i landet, har mer enn to millioner flyktet til nabolandene i et forsøk på å finne trygghet.

Ifølge UNHCR, per juni 2023, er det nesten 2,4 millioner fordrevne flyktninger fra Sør-Sudan. Den sør-sudanske flyktningebefolkningen i nabolandene har nådd 2,2 millioner mennesker. Flyktningene er fordelt som følger: Uganda 880 673; Sudan 821 368; Etiopia 342 162; Kenya 122 256; og Den demokratiske republikken Kongo 88 612 (UNHCR nettside).

1. Sør-Sudanere i Etiopia

Den største gruppen flyktninger i Etiopia kommer fra tre land: Sør-Sudan (808 336), Somalia (380 000) og Eritrea (157 957).

Sør-sudanesiske flyktninger har ankommet Etiopia i flere bølger, først fra 1997 på grunn av borgerkrigen mellom Nord- og Sør-Sudan og senere på grunn av gjentatte konflikter. Flyktningene bor i leirer i Benishangul-Gumuz og Gambella regionale stater. De kommer hovedsakelig fra Nuer, Anuak, Maban, Dinka og noen få andre etniske grupper. For mer informasjon, se lenken: [20 000 flyktninger fra Sudans Blå Nil-stat i Etiopia, antallet øker | UNHCR](#).

Flyktningene fra Sør-Sudan har bodd i Etiopia i påfølgende bølger siden 1997 og fra 2014. De bor i leirer i Benishangul-Gumuz og Gambella regionale stater, og tilhører hovedsakelig Nuer, Anuak, Maban, Dinka og noen få andre etniske grupper.

Bolig

De sør-sudanesiske flyktningene i Etiopia bor i skjermede hytter som de bygger med byggematerialer levert av UNHCR og ikke-statlige organisasjoner. Hyttene de bygger i

flyktningleirene ligner på de hyttene de hadde i sitt hjemland, noe som gjør leirene mer til et bosettingsområde enn de vanlige teltleirene forbundet med flyktningleirer.

Livsgrunnlag

Ifølge Dutch Church Aid er flyktingene i Gambella- og Afar-regionene avhengige av matrasjoner fra Verdens matvareprogram og regjeringen. Naturressursene er knappe, og med økt tilstrømming av flyktinger i regionen øker matsikkerheten. Flyktingene mottar matrasjoner som distribueres månedlig. For mer informasjon, se: [Food and Livelihood Improvement for Refugees and Host Communities in Ethiopia - DanChurchAid](#).

Helse

Grunnleggende helsetjenester med essensielle medisiner tilbys flyktingene i leirene.

Utdanning

Flyktinger har tilgang til skoler i flyktningleirene etter det etiopiske utdanningssystemet. Antallet flyktingbarn er imidlertid høyt sammenlignet med tilgjengelige skoler, noe som resulterer i overfylte klasserom og dårlig kvalitet på utdanningen.

2. Sør-Sudanesiske Flyktinger i Uganda

Uganda er vertskap for et stort antall flyktinger. Ved utgangen av september 2023 hadde mer enn 1,6 millioner flyktinger og asylsøkere kommet til Uganda, hvorav 57 prosent var fra Sør-Sudan. Se kartet: [Flyktinger og Asylsøkere - Uganda 30 Sep 2023.pdf](Map - Refugees and Asylum Seekers - Uganda 30 Sep 2023.pdf).

De fleste flyktingene bor i bosettinger sammen med lokale samfunn, mens en liten prosentandel bor i urbane sentre. De sør-sudanesiske flyktingene i Uganda er hovedsakelig bosatt i West Nile-områdene Ajumani, Arua, Moyo, Lamwo og Koboko.

Bolig

Sør-sudanesiske flyktinger i Uganda får tildelt bosettingsplasser i sine utpekte områder. De mottar byggematerialer fra hjelpeorganisasjoner for å bygge husene sine.

Livsgrunnlag

Flyktingene mottar matrasjoner i bosettingsområdene. Jordbruk er det vanligste livsgrunnlaget for flyktingene og deres verts samfunn. Jordbruket er imidlertid påvirket av lav produksjon og produktivitet, sårbarhet for klimaendringer og store etterhøstings tap. Flyktinghusholdningene rapporterer at det er utilstrekkelig land til å produsere nok mat for hele husholdningen.

Helse

De sør-sudanesiske flyktingene har samme tilgang til helsetjenester som vertsbefolkningen. Helsetjenestene er basert på en integrerings tilnærming i tråd med Ugandas nasjonale helsepolitikk og helse sektorens utviklingsplan. Helsetjeneste integreringen blir levert og implementert av helsedepartementet gjennom distrikts helse systemet.

Hjelpeorganisasjoner støtter distrikts helse systemet for å gjøre det mulig for flyktninger å få tilgang til helsetjenester.

I West Nile-distriktet, hvor de fleste sør-sudanesiske flyktningene bor, leveres helsetjenester av offentlige og private helse fasiliteter. I Arua og Ajumani distriktene leveres helsetjenestene gjennom offentlige fasiliteter med støtte fra UNHCR. I Moyo, Koboko og Yumbe distriktene leveres helsetjenestene av UNHCR gjennom hjelpeorganisasjoner.

Helsesystemet i Uganda er svakt på grunn av utilstrekkelig finansiering, lav kapasitet på menneskelige ressurser og høy sykdomsbyrde. Sør-sudanesiske flyktninger i Uganda møter utfordringer med å få tilgang til helsetjenester. Den største utfordringen er mangelen på medisiner og kostnaden av medisiner ved forsøk på å få tilgang til helsetjenester.

Utdanning

De sør-sudanesiske flyktningene i Uganda har tilgang til de samme skolene som verts samfunnene. Ugandas politikk for universell grunnskoleutdanning fastsetter obligatorisk grunnskoleutdanning som også gjelder for flyktninger. Til tross for dette, møter flyktningene økonomiske utfordringer med å sende og beholde barna sine i skolen, da de må betale for skolematerialer, uniformer og eksamensavgifter.

Påmeldingen til etter-grunnskoleutdanning blant flyktningene og verts samfunnene er lav. Bare 18% av barna i Ugandas flyktning vert samfunn er påmeldt til videregående utdanning. Noen av under fylkene som er vertskap for flyktningene har ikke videregående skoler.

3. Sør-Sudanske Flyktninger i Kenya

Kenya er vert for 170 292 sør-sudanesiske flyktninger (UNCHR, 2023). De sør-sudanesiske flyktningene utgjør 24,7 % av flyktningene og asylsøkerne i Kenya. De fleste flyktningene er bosatt i Kakuma flyktningleir, dens utvidede bosetting, Kalobeyei-bosetningen, og noen få bor i urbane sentre. Kakuma-leiren ble etablert i 1992 for å gi husly og humanitær hjelp til de sør-sudanesiske "Lost Boys". For mer informasjon, se: Kakuma flyktningleir | UNICEF USA.

Bolig

Sør-sudanesiske flyktninger bor i midlertidige boliger med materialer levert av hjelpeorganisasjoner. De nyankomne får semi-permanente krisesentre som regjeringen, sammen med partnerorganisasjoner, håper å gjøre om til permanente boliger.

Livsgrunnlag

I Kalobeyei Settlement har den kenyanske regjeringen og partnere fokusert på å integrere flyktninger og verts samfunn sosialt og økonomisk, hovedsakelig for å avlaste Kakuma-leiren. Regjeringens politikk om leirleiring av flyktninger gjelder fortsatt i andre områder, noe som betyr at flyktninger må bo i leirer og trenger autorisasjon for å forlate leiren.

Helse

Flyktningene i Kenya møter flere helseutfordringer. Hovedårsaken til sykkelighet i leirene Kakuma og Kalobeyei er smittsomme sykdommer. Regjeringen og partnere jobber med å forbedre primærhelsetjenesten for både flyktninger og verts samfunn.

Utdanning

Flyktningene er registrert på kenyanske skoler for flyktningutdanning ved å bruke den kenyanske læreplanen, som gjør det mulig for flyktninger å ta de kenyanske nasjonale eksamenene. Utdanningen av flyktninger støttes av Refugee Response Plan (RRP)-partnere, noe som resulterer i betydelig påmelding av barn fra grunnskole til videregående skole.

Referanser:

<https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/south-sudan/>

<https://www.sos-childrensvillages.org/where-we-help/africa/south-sudan> (Hentet 11. desember 2023)

Sør-Sudan landsprofil <https://housingfinanceafrica.org/countries/south-sudan/> (Hentet 11. desember 2023).

Spaulding, Jay L. & Sikainga, Ahmad Alawad: South Sudan, Encyclopedia Britannica, 2024 [South Sudan | Facts, Map, People, & History | Britannica](#) (Hentet 22. august 2024).

Verdensbanken. (2021). Data. Befolkning i største by – Sør-Sudan.

<https://data.worldbank.org/indicator/%20EN.URB.LCTY%20?locations=SS> (Hentet 12. desember 2023).

Juba-bosettings- og anleggsdistribusjonsprofil

https://unhabitat.org/sites/default/files/2021/08/juba_facilities_and_settlement_profile_draft_for_workshop_edited.pdf

[Helse i Sør-Sudan – Wikipedia](#)

[Etioopia | UNHCR](#) (Hentet 20. desember 2023)

[Ethiopia Refugee Crisis Explained \(unrefugees.org\)](#) (Hentet 20. desember 2023)

[Kart - flyktninger og asylsøkere - Uganda 30. september 2023.pdf](#) (Hentet 20. desember 2023)

[Arbeidsgruppe: flyktningstatistikk og verifisering - Uganda \(unhcr.org\)](#) (Hentet 20. desember 2023)

<https://reporting.unhcr.org/uganda-overview-refugees-and-asylum-seekers> (Hentet 21. desember 2023)

<https://www.unhcr.org/news/briefing-notes/20000-refugees-sudans-blue-nile-state-ethiopia-numbers-rising> (Hentet 21. desember 2023)

<https://www.unicefusa.org/what-unicef-does/childrens-protection/child-migrants-refugees/kakuma-refugee-camp> (Hentet 21. desember 2023)

<https://www.windle.org.uk/south-sudan-education-system> (Hentet 28 juli 2024)

<https://www.care.org/wpcontent/uploads/2020/05/Gender20in20Brief20South20Sudan20.pdf> (hentet 28.juli 2024)

https://en.wikipedia.org/wiki/Health_in_South_Sudan (hentet 28. juli 2024)

<https://fn.no/land/soer-sudan> (hentet 28. juli 2024)

Hanssen, Halle Jørn: På livets løs. Med Norsk Folkehjelp I Sør-Sudan. Skyline 2015.

[Country comparison: Norway / South Sudan \(worlddata.info\)](https://worlddata.info) (Hentet 22 august 2024)

COPYRIGHT: © 2024 IOM. Alle rettigheter reservert.

Meningene i rapporten er forfatterens og gjenspeiler ikke nødvendigvis synspunktene til Den internasjonale organisasjonen for migrasjon (IOM). Betegnelsene som er brukt og presentasjonen av materiale gjennom hele rapporten innebærer ikke uttrykk for noen meninger fra IOMs side om den juridiske statusen til noe land, territorium, by eller område, eller dets myndigheter, eller angående dets grenser eller grenser.